

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 285. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342679339328/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- S. 182. *Præcaution*, Forsigtighed. – *Hændelse*, Tilfældighed. – *Philosophus*, John Locke (1632–1704) i *Essay on Human Understanding* (1689). – *Naturens Lys*, den medfødte Evne til Indsigt (i Modsætning til den aabenbarede).
- S. 183. *Jeg profiterer*, bekender mig til. – *Attributa*, Egenskaber. – *Transsubstantiationen*, se Note til S. 65. – *Demonstrationer*, Beviser. – *plaidere for*, tale for. – *Contradictioner*, Modsigelser. – *desarmerer*, afvæbner. – *absolutum Decretum*, lat. den uforanderlige Dom; Calvinismens Dogme om Prædestinationen.
- S. 184. *figere*, forestille. – *Manichæisk Gud*, Manikæerne, en religiøs Sekt stiftet 3. Aarh. c. Kr., antog at der fra Begyndelsen bestod et ondt Væsen uafhængig af Gud, det ondes Ophav. – *Fornøjelse*, Tilfredshed. – *Cæsar*, vistnok efter Plutark, *Apophthegmata Romanorum* (*Moralia* 206 F). *Brutus* og *Cassius* var Hovedmænd bag Cæsars Mord Aar 44.
- S. 185. *slibrig*, vanskelig. – *Naturalister*, Deister. – *Prætext*, Paaskud. – *paa et andet Sted*, se S. 108–09. – *reglerede*, regelmæssige. – *exercere*, uddanne. – *Metaphysicus*, Person der beskæftiger sig med det, der ligger udenfor den for Erfaringen tilgængelige fysiske Verden. – *Forbindelse*, Forpligtelse.
- S. 186. *Præjudicia*, Fordomme. – *bona fide*, lat. i god Tro. – *Pilot*, Styrmænd; Lods. – *Tertullianus*, se Note til S. 103.
- S. 187. *Infer etc.* Blandt Folk ved samme Bord er almindeligvis den Lærdest, paa hvis Bekostning det anrettede Maaltid gives. – *betydes*, tilkendegives. – *det femte Monarchie*, en utopisk Fantaststat (egl. følgende efter det assyriske, persiske, græske og romerske Rige). – *Et genus etc.*, lat. Dronning Penge giver baade Byrd og Skonhed. Horats *Epist.* 1, 6, 37. Dette samt de danske Vers er fra Peder Syvs Ordsprog. – *proponerer*, fremsætter Forslag. – *Obligation*, Taknemlighedsgæld. – *Vejrglas*, Barometer.
- S. 188. *ex abrupto*, lat. fra Afbrydelsen. – *Assessores*, Meddommere. – *Commissarier*, Opmænd, Voldgiftsmænd. – *Character*, Rang, Titel. – *vittig*, klog. – *tie over*, tie stille.
- S. 189. *Erudition*, Lærdom. – *Lectiōibus*, af lat. *lectio*, Forelæsning. – *Luvn*, Vindsiden, Luvart. – *Objectioner*, Indvendinger. – *moxen*, næsten. – *Præceptis*, af lat. *præceptum*, Forskrift, Læresætning.
- S. 190. *malo etc.*, lat. Jeg vil hellere være end synes. – *Scive etc.*, lat. Det at du véd er ikke noget værd, hvis ikke en anden véd, at du véd det. Persius 1, 27. – *discourere om*, diskutere. – *exponerer sig til*, udsætter sig for. – *Client*, Person, der staar i et vist Afhængighedsforhold til en anden. – *en vogue*, fr. paa Mode. – *Postdag*, den Dag Posten ankommer eller afgaar.